

El Diacrític | | Actualitzat el 20/06/2023 a les 17:48

Viatjar amb l'ai al cor

Clara Macaya relata què s'ha trobat en viatjar amb tren per Catalunya amb cadira de rodes: trens adaptats i altres de no tan ben adaptats i un caos informatiu sobre els drets i els tràmits que cal fer per reservar un elevador

Una dona esperant per pujar en un tren adaptat | Adam Wasilewski

Anar amb cadira de rodes m'ha limitat i m'ha obert portes, m'ha permès generar espais de trobada, voler reconnectar-me amb la natura i aprendre que la vida és l'únic present que tens ara, la lectura que estàs fent i en el meu cas això que estic escrivint. Això m'ha portat a perseguir els somnis, a creure que són possibles i a canviar la meua ciutat de residència, de Reus a Vic.

Aquest fet m'ha portat a descobrir com moure'm sola per Catalunya a través del transport ferroviari, fet que encara no havia experimentat. Amb la consciència de la desestructuració d'aquest sistema, dels retards i del malestar que generava i el ressò que m'havia arribat a través dels mitjans de comunicació, però alguna cosa m'hi feia confiar. En primer lloc, vaig esperar part del regal que esperava, vaig descobrir que l'estació de trens de Vic estava adaptada, porta amb obertura per sensor de moviment, ascensors per accedir a la via i portes d'accés a peu pla per a accedir a l'espai reservat per cadires de rodes del tren.

A l'interior del tren, cinturons per lligar-te i altres sistemes de seguretat que em permeten ancorar la cadira i gaudir del paisatge de camps verds que veig passar sense tenir temps de pensar per la finestra. A poc a poc aquest es transforma i comencen a aparèixer edificacions, fins que arribes al punt de trobada, lloc de molts llocs, la gran ciutat Barcelona i sembla que per baixar a les estacions no hi ha problema, de moment només fent ús de la de Sants, Plaça Catalunya i Sagrera . Fins que un dia em vaig trobar que necessitava baixar a l'estació d'Arc de Triomf i la distància entre el tren i l'andana era considerable, de tal manera que el motor i la cadira se'm van

encallar i si no fos per una companya de feina que m'acompanyava em quedava en un pou sense sortida, a causa de l'esglaó que quedava entre l'andana i el tren.

Malgrat això, no m'imaginava que posteriorment, això seria anomenat l'ideal, el viatge segur i *adaptat* malgrat els petits entrebancs. Un dia, vaig decidir fer una visita a familiars i, per tant, el trajecte des de casa, Vic, no va acabar a Barcelona, sinó que vaig efectuar un transbord a Barcelona, on vaig agafar un altre tren fins a Reus. Però sorpresa, aquest tren no estava adaptat, resultava que no m'havia mogut ni de país ni de comunitat autònoma, ni tan sols de província.

L'únic que variava era la destinació, juntament amb aquesta el meu dret a viatjar amb aquest mitjà de transport, portes amb escales i més portes amb escales, i per fi sembla que una porta amb un símbol de cadira de rodes, però malgrat la meva innocent esperança una altra porta amb escales, se'm va acostar un revisor negant-me entrar al tren i, per tant, que pogués viatjar, malgrat haver comprat el bitllet corresponent, però davant la vulneració de drets que estava patint, vaig decidir fer servir la comunicació i demanar educadament a la gent del meu voltant que m'ajudés a accedir al tren amb tots els entrebancs que tenien per davant, porta estreta i grans esglaons, carregant la cadira amb mi a sobre i el motor (batec). I així ho vaig fer, però no va acabar així, a l'interior del tren un espai de nou amb el logo de cadira de rodes però, una altra sorpresa, aquest era buit amb rengleres a terra, però sense cap mena de dispositiu de seguretat, ni per ancorar la cadira, ni per assegurar el meu cos. El cor cada vegada em batejava més de pressa i posteriorment vaig haver de sostenir aquesta situació durant una hora i trenta minuts aproximadament, un viatge amb l'ai al cor.

Vaig decidir cercar, preguntar i investigar per què es donava aquesta situació, i quan vaig baixar del tren a l'estació de Reus vaig preguntar-li al personal que hi havia a recepció. En primer lloc, resultava que hi havia el requisit de trucar a un telèfon per reservar un elevador per accedir al tren, el qual no m'havien donat (quedeu-vos amb això que més tard ens portarà cua), i no només això, sinó que defensaven utilitzar uns trens diferents que a les comarques de la Catalunya Central, Rodalies de Barcelona, pel fet que les vies són més estretes. Encara podia comprendre-ho, però per sorpresa de nou, resultava que aquest elevador havia de ser sol·licitat telefònicament amb 24 hores d'antelació per tal d'accedir-hi. Per la qual cosa vaig demanar que em facilitessin el telèfon de contacte.

Amb aquell nou telèfon d'assistència guardat a l'agenda i l'esperança que allò fos un fet puntual, al meu següent viatge vaig trucar a aquest amb 24 hores d'antelació tal com m'havien indicat. Doncs segons l'operadora que em va respondre, aquell no era el telèfon correcte i me'n va facilitar un altre. Vaig trucar a l'altre i després d'uns minuts d'espera semblava tot resolt. Servei d'assistència reservat i finalment possibilitat de poder fer el viatge podent accedir *més fàcilment* al tren, això sí, havent de ser mitja hora abans a l'estació.

Però no sé per què, i encara no ho he descobert, el misteri d'aquest telèfon no queda resolt. Les següents vegades em van arribar a facilitar un altre número de telèfon suposadament *vàlid* per aquest servei, i entre el total de tres telèfons que tinc registrats a la meva agenda de contactes com d'«assistència de cadira de rodes», cada dia hi ha novetats, un dia representa que és un, l'altre dia és l'altre, i una pilota va rebotant entre operadors. Un dia fins i tot aquesta espècie de partit telefònic, entre trucades i transferències, em va fer invertir 45 minuts de la meva vida, tan sols per reservar un espai per poder estar amb la meva cadira de rodes; alguns perquè deien que necessitava el bitllet, d'altres pels quals això no tenia importància i era el programa informàtic el que no ho deixava tramitar. Jo encara no soc capaç d'entendre aquest funcionament.

Amb tot l'esmentat, acabo iniciant una recerca electrònica dels drets dels viatgers, i acabo trobant que disposem dels drets de les persones usuàries de Rodalies Renfe de Catalunya recollits en la pàgina web de la Generalitat de Catalunya específicament en les «*Condiciones de viaje especiales*» on s'exposa el següent: «*Disponer de accesos a los trenes debidamente señalizados y de espacio en el interior del tren con elementos de seguridad en el caso de personas con movilidad reducida.*»

Així com, d'altra banda, en el punt 10 del Reglament 1.371/2007 del Parlament Europeu del 23 d'octubre del 2007: *«Los servicios de transporte de viajeros por ferrocarril deben beneficiar a toda la ciudadanía. Por consiguiente, las personas con discapacidad y las personas de movilidad reducida provocada por la discapacidad, la edad o cualquier otro factor deben disponer al viajar por ferrocarril de oportunidades equivalentes a las de los demás ciudadanos. Las personas con discapacidad y las personas de movilidad reducida tienen el mismo derecho que todos los demás ciudadanos a la libertad de movimiento? Las personas con discapacidad y las personas de movilidad reducida deben poder comprar los billetes a bordo del tren sin recargo.»*

A data 10 d'abril vaig presentar una sol·licitud expressant els arguments d'aquest article. A dia d'avui, un mes després, encara no he rebut cap resposta ni hi ha hagut cap mena de modificació, encara no puc viatjar tranquil·la i en alguns trajectes, que en lloc d'esdevenir una activitat de moviment entre ciutats, esdevinguin minuts eters de respiració exaltada i patiment per la meua vida, perquè sí, no hi ha d'haver cap accident, però si passa, vaig sobre rodes dues vegades.

Agraeixo al servei de Rodalies que em permetin accedir als trens en estacions principals, ara per a mi d'ús mensual o trimestral com Vic, Barcelona i de vegades Ripoll i els sistemes de seguretat emprats dins d'aquests trens. Però també demano la revisió dels que no s'hi pot accedir amb autonomia des de cap estació del trajecte, com és en el cas dels R15, la revisió de les estacions no anivellades, de la higiene dels serveis adaptats d'aquests.

Aquest és el meu relat, imagino que per la majoria d'usuaris ho són els retards, i les interminables parades, les quals també cal millorar i reestructurar urgentment. Una infraestructura que no ens defensa, però us faig arribar una proposta: plantejar-ho tot, defenseu els vostres drets i malgrat que impliqui temps, quan siguin vulnerats doneu-ho a conèixer a través del respecte i l'agraïment. Segurament no generarem grans canvis, però confiar en un petit moviment pot ajudar a sobreviure la dignitat. Potser tu en tens un altre, aquest és també totalment vàlid, dona'l a conèixer des del respecte i l'agraïment i fem moure el motor encallat.